

et af dennes udvalg eller mellem sådanne organer indbyrdes. Såfremt der var adgang til at blive gjort bekendt også med rent foreløbige overvejelser på de forskellige stadier af den kommunale beslutningsproces, ville dette let kunne medføre en fastfrysning af standpunkter og dermed være til hinder for opnåelsen af kompromiser, der er et nødvendigt element i folkevalgte organers beslutningsproces.

Justitsministeriet kan tiltræde disse synspunkter.

4. Bestemmelsen i § 27, stk. 1, nr. 6, i forslaget til forvaltningslov har til formål at give offentligt ansatte m.fl. mulighed for frit at forberede og drøfte de sager, der er under behandling, samt tid til at overveje, hvilken stilling myndigheden skal indtage. Som eksempel kan nævnes overvejelser om, hvorvidt et lovforslag skal fremsættes eller en retssag skal føres. Bestemmelsen giver udtryk for, hvad der må antages at gælde efter den bestående retstilstand, jfr. således tavshedspligtsudvalgets betænkning (nr. 998/1984), side 189. Under bestemmelsen kan således efter omstændighederne også falde oplysninger om indholdet af interne drøftelser, herunder forhandlinger i udvalg, f.eks. kommunalbestyrelsernes stående udvalg og arbejdsgrupper samt oplysninger i de referater, forslag og planer, der udarbejdes inden for en myndighed, og den brevveksling, som finder sted inden for myndigheden, herunder brevveksling mellem en kommunalbestyrelse og dennes afdelinger, udvalg og andre administrative organer og mellem disse organer indbyrdes.

5. I artiklen anfører forfatteren, side 287, at spørgsmålet om, hvorvidt der er mulighed for at pålægge tavshedspligt med hensyn til oplysninger, der ikke umiddelbart er omfattet af lovregler herom, er tvivlsomt. Ud fra hensynet til ytringsfriheden er det efter forfatterens opfattelse meget betænkeligt, hvis en ledelse eller et politisk flertal kan pålægge tavshedspligt, når de synes der er brug for det. Et politisk flertal må efter forfatterens opfattelse ikke bruge tavshedspligten til at lukke munden på et mindretal, når det er belejligt, medens flertallet selv i andre tilfælde taler frit fra leveren om sager, der er under forberedelse.

Det er i den forvaltningsretlige litteratur antaget, at kommunalbestyrelsens adgang til

at træffe bestemmelse om, hvorvidt en sag skal behandles for lukkede døre, ikke er ensbetydende med, at der også er tavshedspligt. Den endelige afgørelse af, i hvilket omfang sagen medfører tavshedspligt for de enkelte medlemmer, ligger ikke hos kommunalbestyrelsen eller dens flertal. Et kommunalbestyrelsesflertal vil altså ikke blot ved en henvisning til, at mødet er for lukkede døre, kunne forhindre et mindretal i at præcisere, hvorledes dets stilling er til en afgørelse. Når sagen ikke efter sit indhold må betragtes som fortrolig, står det ethvert medlem frit for at referere sin egen opfattelse og stillingtagen. Derimod kan det næppe antages, at et medlem frit kan omtale andre medlemmers indlæg vedrørende forhold, der ikke i sig selv er undergivet tavshedspligt, jfr. Preben Espersen, De kommunale beslutninger, side 74. Samme opfattelse gives der udtryk for hos Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning, 3. udgave, side 216 ff. Særligt om videregivelse af oplysninger om forhandlingerne i sager, der ikke af andre grunde er undergivet tavshedspligt, anfører Harder, a. st. side 220, bl.a. følgende:

»Spørgsmålet om medlemmers pligt til at bevare tavshed om forhandlinger for lukkede døre er herefter begrænset til at være et spørgsmål om forbud mod, at et medlem giver offentlig meddelelse om *andre medlemmers udtalelser*. Der gælder vistnok en klar politisk sædvane i retning af, at man ikke bliver refereret for udtalelser under lukkede forhandlinger. I mange situationer vil muligheden for at opnå et forhandlingsresultat være afhængig heraf, og hvis fortrolighed ikke kan opnås i forbindelse med den formelle beslutningsproces, må man regne med, at den vil blive opnået ved at henlægge forhandlingerne uden for møderne.

Den forventning, der kan bestå med hensyn til ikke at blive refereret for udtalelser for lukkede døre, må også blive afgørende i juridisk henseende, når dørlukningen finder sted i henhold til en udtrykkelig lovhjemmel. Der må gælde en tavshedspligt.«

Justitsministeriet er enig i, at et kommunalbestyrelsesflertal ikke blot ved en henvisning til, at mødet er for lukkede døre, vil kunne forhindre et mindretal i at præcisere, hvorledes dets stilling er til en afgørelse. Det vil efter justitsministeriets opfattelse hverken efter de gældende regler eller efter lovforsla-